

„érettsége” bizonytalanná válik.

Ugyanez a helyzet az értelmiségiek világában is. Még itt sincs véglegesen kialakult, egységes és harcos fasiszta világnézet. Nyersanyaga azonban már erjed. Amire még szükség van — egy új 1931 feltételei — az sokkal hatalmasabb és fenyegetőbb formában fog megismétlődni s mindezek a faszizmusra ma még oly' kevésbé hasonló irányulások egyesülni fognak egy széles fasiszta áramlatban.

Az egész értelmiség azonban nem lesz fasisztává. Az alacsonyabb középosztálybeli értelmiség jelentős része, mely társadalmilag közelebb áll a proletariátushoz, már gyülekezik a tulsó oldalon. Ugyanakkor a következetes marxizmus felé való haladás sem korlátozódik a negyedik rendhez közelálló rétegekre. Az értelmiség felsőbb rétegeiben már tapasztalható annak a kikerülhetetlen ellentmondásnak a felismerése, mely a tőkés rendszer további léte és az emberi civilizáció megőrzése között fennáll.

A H Á B O R U S O L A S Z U C C A

Irta: MÁNDY TERÉZ

Olaszország! — a képzettársítás talán ma is még: kék ég, napfényes tengerpart, citrom, narancs, kaktusz, pálma, freskók, szobrok, képek, luxusépítkezések és a — nincstelenség festői romantikája. Dehát Olaszországban ezuttal nemcsak a természet szépségeit, a ragyogó műkincseket, műemlékeket és nemcsak a szociális ellentétek kontrasztját nézegettük, hanem azt igyekeztünk meglátni, hogy mennyiben homályosította el a szép Itália kék egét az abesszin háború véres árnyéka. Nézzük tehát mi az, ami egy rövid olaszországi tartózkodás alkalmából is feltűnik, vegyük sorjában azokat a szembeszökő külsőségeket és jellemző tüneteket, amikből leszögezhető, hogy itt háború van, hogy ez az a **Hinterland**, ahol az Abesszinia-elleni hangulatot és a háborús lelkesedést preparálják.

Sétáljunk végig valamelyik olasz város uccáin, mindegy, hogy Firenze, Róma vagy Nápoly — a kép azonos. Sok aZ egyenruha! más a hadsereg, más a bersaglierik, más a fasiszta milícia, más az avantgardisták és balillák egyenruhája. Más a meleg vidékre (Somália) és más a hidegebb vidékre (Eritrea) távozó frontkatonák felszerelése. Sok az érem és jelvényüzlet és nagyszámban látni gázálarc és kötszerüzleteket is. Sok a gyászszallagos ember, bár „legfeljebb ha 5000” halotról beszél mindenki. Sebesült az több van! — „nem tudni hány...” — mondják. — A legszembeszökőbb háborús benyomás kétségtelenül a főtereken felállított vöröskeresztes-sátor, ahol 1-10 líráig különböző jelvényeket (sisakokat, abesszin fejeket) árulnak a sebesültek javára. Perselyes fiúk és lányok (balillák és piccole italianek) lelkes agilitással támadnak a járókelőkre. Mindenütt vöröskeresztes propogandaplakátok és hadikölcsönplakátok a szokványos szöveggel: Amig katonáink a hadidicsőséget szolgálják, áldozzanak az itthonlévők . . . stb. Rengeteg a szankcióellenes és olasz ipart propagáló plakát. Az egyiken pl. egy, a szankciók ellen irányuló tank látható. Más plakátok öles betűkkel kiáltják, hogy „Aquistate prodotti italiani!” — vegyetek olasz gyártmányt. Az üzletek kirakataiban Mussolini idézetek, mint: „Szembe fogunk szállni a gazdasági szankciókkal fegyelmezettségünkkel, összetartásunkkal, áldozatkészés-

günkkel" — „Háborúnk szent Isten és az emberek előtt — stb. — Tá-mogassuk az olasz ipart." — Mindenfelé láthatók a különböző ujságok legújabb hírei és kifüggesztett térképei, melyeken zászlók jelzik a jelenlegi hadállást. A hadijelentések előtt csoportosulás van, amint a megjelenő lapokat is szétkapkodják. De ugylátszik az ujságok még mindig keveslik a példányszámot és az egyik lap reklámként különböző abesszin harci eszközöket sorsol ki olvasói között. A sorsolásra kerülő kés, lándzsa, pajzs, ruha, saru, stb. egy kirakati üveg alatt látható. Különben a kirakatokban mindenütt háborús fényképek: a hadsereg vonul, motorosok vonulnak, vonat, hajó, repülőgép indul, bucsuztatások, disz-szemlék, a Duce beszél, olaszok tankon, abesszinek teveháton, kémek le-fogása, akasztott abesszinek abesszin viseletben, meztelenül, félmez-telenül, mintha megannyi erotikus kép lenne és egyben az új olasz mű-vészet. Persze a fényképek között gyakran látható a győzelmes hitleriz-mus ábrázolása is és olyan képek melyeken a spanyol kommunisták templomokat dúlnak fel. A könyvkereskedések kirakatában mindenütt számtalan példányban Mussolini legújabb könyve: *Vomere e spada* Ekevassal és karddal). Egyébként könyvek Abessziniáról, Szomáliáról Etiopiáról. A. O. (Afrika Orientale) térképek, somál nyelvtanok, szótá-
rak és a különböző abesszin törzsek nyelvének tankönyvei és szótárai. Könyvek a kolonizáció háborús problémáiról és az aduai revancheról. Könyvek: „Hit és Igazság” címen. Könyvek: „Szankciók” és „A mi an-gol barátunk” címen. A „Fasizmus és bolsevizmus”, a „Korporációs ál-lam” és a hasonló című könyvek a kirakatok háttérébe kerültek. A könyv-és papirkereskedésekben sok abesszinellenes levelezőlap látható. Leg-többjükön olaszok vagy olasz gyarmatiak kaszabolnak abesszineket. Szö-veg: „A cselekedetek beszélnek és beszélni fognak”. (Mussolini.) Az egyik levelezőlapon olasz gyarmati katona látható, amint *audere semper!* csatakiáltással nekimegy és legyüri az abessziniát szimbolizáló orosz-lánt. Van sok olyan szokványos anzix „amelyen a frontkatona ír vagy levelet olvas, máshol meg az otthonlétvők kapnak levelet vagy a gyerek vigasztalja anyját, van ahol a gyerek és anya imádkoznak a hadbavo-nult apáért. De gyakoribb az olyan levelezőlap, ahol az olasz gyerek nekimegy az abesszin gyereknk vagy ahol a kis balilla térkép előtt ma-gyarazza a kislányának (piccola italiana-nek) a hadállást. Vannak aztán földrajzi lapok is, melyek nyilván mementóként a római impérium kor-szakonkénti terjedelmét rögzítik meg. Az egyik anzix egy tankon álló balillát ábrázol. A szöveg a fasizmus népszerű költőjének, *Mazotti-nak* egy versszaka, szabad fordításban a következő: „Büszke balilla vagyok, tele hittel, reménnyel, bátorsággal. Én is el akarnék menni a fekete kon-tinensre. A szeretett Duce neve és hite a szivemben. Nem tudom mi a félelem, nem tudom mi a gyávaság.” A kis balillák játékszere természetesen az ólomkatona (abesszin, olasz és gyarmati olasz viseletben), a kivágható papirkatona, a revolver, ágyú, tank és repülőgép. A piccolo italianek pedig néger babákkal játszanak. Az olasz gyerekek persze né-gus bombákat szopogatnak s abesszinfej-husvéti tojásokat és teveháton lovagló csokoládé abesszineket kapnak ajándékba. Sok cukorkát láttunk aztán *Faccetta nera* csomagolásban. Ez a „Faccetta nera” ma Olaszor-szág legnépszerűbb dala. Ezt éneklük a menetsapatok, ezt éneklük a fel-vonuló fasiszták, avantgardisták, balillák. Az ucca közönsége velük éne-
kel és a szűk olasz uccák házainak ablakaiból kendőlobogtatással kísé-
rik a dalt. — Ezt éneklük mindenütt, a kis korcsmákban és a nagy lo-kálokban. A dal refrénje szabad fordításban a következő: „Kis fekete arcocska, szép abesszin nő, várjál és reméljél, közeledik az óra, falkor

találkozni fogunk, mikor más törvényt és más királyt adunk neked. Kis fekete arcocska — római nő leszel, zászlód az olasz zászló lesz. Együtt vonulunk majd fel és együtt tisztelgünk majd a Duoe és a király előtt." - Enekelnek aztán még egy *Africanella* (afrikai nő) című, hasonlótartalmu és egy *Ti saluto, vado in Abessinia* üdvöz légy! megyek Abessziniába!) kezdetű dalt. A *Giovinezza*t és az *All armi-t* (Fegyverre!), e közismert fasiszta indulókat szinte kiszorítják az abesszin háborús és néger dalok (Stornelli Neri). Kottáik mindenfelé kaphatók. A zeneműkereskedésekben négerfejú grammofonlemezek láthatók. A *facetta nera* — a fekete arc uralkodik a kirakatokban, mintha legalább is a hódító és nem meghódítandó volna. Minden árú aktuális abesszin csomagolást vagy elnevezést kap. Az abesszin izlés vezet a divatban. Róma legnagyobb divatüzleteiben abesszin ruhákat látunk és a kis halászfaluk árusai a budha szobrocskákat négus fejként kínálják. A négus és családja nagyon népszerű Olaszországban. Míg nálunk főleg a vicclapok hasábjain szerepel, ott tele vannak vele a kirakatok, az illusztrált lapok és a képes mellékletek. Persze sok négus vicc is van forgalomban... de azok másízűek, mint nálunk, mert a négus itt mégis csak halálosan komoly dolog.

Olaszország Hinterland jellege természetesen nem az idegenforgalomra berendezett helyeken látható. A velencei Szt. Márk-téren vagy a római Szent Péter-téren minden maradt a régiben... Nem látható itt még egy olyan levelezőlap se, ami a háborúra emlékeztetne. Pedig senkit se zavarna! — az angolok és amerikaiak ugyanis elmaradtak, nem a hetenként két hustalan nap miatt, ahogy az olaszok szeretik beállítani. Aki pedig jön: német, osztrák, magyar és francia fasiszta, az rokonszenvvel kíséri a „győzelmes felszabadító” háborút. Francia fasisztákat láttunk pl. felvonulni Mussolini előtt — a Marseillaise hangjai mellett éltették Olaszországot, a Ducet, a háborút és hatalmas felirásokkal tiltakoztak ők is a szankciók ellen

Talán sikerült valamennyire képet adnunk arról, hogy a mesterséges hangulatgyártás minden kelléke mennyire működésben van ma Olaszországban. Sajtó, irodalom, képek és plakátok, beszéd és zene, minden megnyilatkozás az Abesszinia elleni hangulatot és a háborús lelkesedést szolgálja. Természetesen a film is kiveszi részét a közhangulat irányításában. Egy abesszin filmhíradót láttunk mely az abesszinek kulturátlanságát, vad szokásait, a felszabadító háború jogosultságát szemléltette és az olasz hadsereg erejét mutatta be, valamint azt, hogy milyen jól bánnak az olaszok az abesszin sebesültekkel. Kérdés, mi az eredménye ennek a mesterséges hangulatgyártásnak? Több olaszsal beszélgettünk, intellektuálakkal, munkással. Ugy láttuk, hogy tényleg van háborús lelkesedés, önként jelentkeznek, várják behívásukat és kötelezőnek érzik, hogy kivegyék részüket a háborúból. Igaz, hogy jól fizetik a frontszolgálatot, s a kinevezések és kitüntetések is nagy vonzóerővel bírnak, de lényegében mégiscsak a háborús lelkesedés a döntő. És a hozzátartozók, mit szólnak majd, ha elmegy Abessziniába? — kérdeztük többektől. Zavart tekintet, vállvonogatás a válasz, merthát az anyák, feleségek és szeretők általában nem szoktak az ilyesmiért lelkesedni. Az anyák semmiesetre se a római hőskor lelkesedésével küldik Abessziniába fiaikat, és a bucsuztatás semmiesetre se olyan lelkes, mint amilyenek a fényképek ábrázolják. Láttunk egy hajóbúcsuztatást Nápolyban, honnan naponta indul 1-2 hajó. A fényképek kemény, elszánt tekintete helyett halálsápadt arcok, mosoly helyett könny, lelkes kendőlobogtatás helyett szemtörlés... A leglelkesítőbb harci indulók ellenére sincs lelke-

sedés — a Faccetta Nera-t és a Giovinezzát tulharsogja a zokogás.

Nagyjából ennyit láttunk néhány nap alatt a háborús Olaszországból. A felvázolt helyzetkép természetesen futó benyomásokra és nem konkrét adatokra épült. Rövid tartózkodásunk alatt pl. egyáltalában nem találkoztunk azzal a háborúellenes szellemmel, mely kétségtelenül megvan — és nemcsak az; anyák könnyében lappang.

FRANCIAORSZÁG POLITIKAI PÁRTJAI ÉS PARLAMENTI CSOPORTJAI

Irta: KOTZIG KÁROLY (Páris)

Franciaországban a politikai pártok úgy jönnek létre, mint... a lepke. Először megkezdődik egy „mozgalom”. Ha még emlékezünk rá, mozgalom volt a Tűzkereszt is (Mouvement du Croix de Feu), az Action Francaise is, (Mouvement de l'Action Francaise... valamikor Jaques Bainville ifjusága idejében), mozgalom volt *Taittinger* képviselő „Hazafias ifjuság” (Jeunesses Patriotes) csoportja is öt esztendővel ezelőtt... A ligamozgalom „társadalmi” szervezkedés, a ligák pedig társadalmi szervezetek. A ligamozgalom még „pete”, a liga már egy később kialakuló politikai párt „pondró”-jának tekinthető.

Amikor a ligamozgalom már saját „székházzal” és vidéken is kiépített „szervezettel” rendelkezik, ligává alakul át. Kivétel az olyan liga, amely eredeti célkitűzéseinél fogva sohasem alakulhat politikai szervezetté, mint például az Action Francaise, amely a „Monsieur le duc de Guise”, vagyis a száműzetésben élő örökös francia királyok, „les successeurs des Quarante rois” (negyven francia király utódai) hiveit gyűjti egybe, mint ilyen pedig nem lehet politikai alakulat, miután a király nem valamely „egypártban lévőnek”, hanem minden franciának, az egész országnak királya.

Körülbelül négy esztendőt, vagyis egy parlamenti periódust kell az egyes ligáknak „kivárni”, hogy a választási hadjáratban résztvegyenek. Miután azonban, mint ligák, erre az időre már meglehetősen kompromittálva is vannak, erről az ellenfelek gondoskodnak — a választáson már új névvel kell indulniok. Így a Croix de Feu, a Tűzkereszt most „Francia Szociális Mozgalom” (Mouvement Social Francaise), a „Jeunesses Patriotes” vagyis a „Hazafias ifjuság” „Nemzeti Népmozgalom” (Mouvement National Populaire)-é alakult át. Ez már a leendő politikai párt „lárvája”, mert ebből fog majd kikelni maga a lepke „tökéletes szépségében”... vagyis a „Párt.”

*

Aki a magyar politikában ismerős, az tisztában van azzal is, hogy minden parlamenti csoportot egy kívülálló országosan megszervezett hasonlónévű politikai párt támogat. Ha van egy parlamenti „Katholikus Néppárt” vagy „Kisgazdapárt”, akkor meg lehetünk győződve arról, hogy van egy országos katolikus néppárt és egy országos kisgazdapárt is mögöttük.

A francia politikai életben ez nem így van. Franciaországban vannak pártok parlamenti képviselő nélkül, jóllehet a pártnak magának egy egész sereg képviselő tagja ül bent a francia parlamentben, (a Jeunesses Patriotes-nek hetvennél több képviselőtagja, közöttük maga az elnök, *Taittinger* is más parlamenti csoportban szerepelnek)... vannak